

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2742/2024
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... , чији је пуномоћник Лазар Савковић, адвокат из ... , против тужених ББ из ... и ВВ из ... (правног следбеника туженог, сада покојног ГГ, бившег из ...), чији је пуномоћник Душан Станковић, адвокат из ... , ради чинидбе и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2673/23 од 20.09.2023. године, у седници већа одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2673/23 од 20.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П 1644/22 од 24.11.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца повучена у делу у којем је тужилац тражио да се утврди према туженом, сада покојном ГГ, да је тужени постављањем бехатон плоче заузео источни део катастарске парцеле ... КО ..., чији је искључиви власник тужилац, у мерама и границама ближе описаним тим ставом изреке, што је тужени дужан признати и трпети, те да се обавезе тужени, сада покојни ГГ, да поруши и уклони бехатон плоче постављене на источној страни катастарске парцеле број ... КО ..., власништво тужиоца, а које се налазе ван трасе службеног пута тужених, на улазу у катастарску парцелу туженог број ... КО ... , у димензијама и мерама ближе одређеним тим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете солидарно исплате 48.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.05.2017. године до исплате и 43.660,00 динара са законском затезном каматом од 06.06.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 246.966,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом ВВ накнади трошкове поступка у износу од 497.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2673/23 од 20.09.2023. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртном изреке тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде

материјалне штете исплате солидарно 48.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.05.2017. године до исплате и 43.660,00 динара са законском затезном каматом од 06.06.2017. године до исплате, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка, а обавезан је тужилац да туженима на име трошкова другостепеног поступка солидарно исплати 51.632,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник катастарске парцеле број ... КО ... , преко које тужени имају право службености пролаза у своје парцеле и то правни претходник ВВ на катастарској парцели број ... КО ... и тужени ББ на катастарској парцели ... КО ГГ, правни претходник ВВ, је право службености пролаза преко тужиочеве парцеле стекао судским поравнањем Основног суда у Чачку П 223/87 од 02.12.1988. године у предмету по тужби коју је поднео против тужиочевог оца ДД и тужиочевог брата ЂЂ. ГГ се са своје стране обавезао да као накнаду за конституисано право сталне службености пута исплати туженима ГГ и ДД износ од 1.500.000,00 динара у две рате закључно до 01.02.1989. године. ГГ и ЂЂ су се сагласили да ће у случају заузећа једне и друге стране предати један другом заузети део земљишта зависно од стања у катастру. Поравнање је одмах спроведено. Након омеђавања катастарске парцеле ... и ... КО ... , а према поравнању, смањена је површина ГГ катастарске парцеле број ... КО ... , због чега је тужени изместио – приближио ограду својој кући и на тај начин је предметни шахт за фекалну канализацију, постојећи у дворишту туженог, остао ван ГГ дворишта, од када се шахт налази испред дворишта туженог на уској зони земљишта између парапета туженог и асфалтираног пута који води до тужиочеве куће. Тужиочев отац и брат се нису противили новонасталом стању, нити је то касније учинио тужилац, јер није тражио измештање шахта, нити је на било који начин доказао да му шахт смета до 2016. године, када је покојном ГГ преко адвоката послао допис да склони шахт и бехатон плоче.

У овом парничном поступку је пресудом П 714/17 од 06.11.2019. године правноснажно одбијен тужбени захтев тужиоца да се утврди да је тужени сада покојни ГГ наведеном шахтом заузео катастарску парцелу број ... КО ... и да се обавезе да овај шахт уклони. Истом пресудом је правноснажно усвојен противтужбени захтев којим је према тужиоцу утврђено да тужени ГГ по основу одржаја има право стварне службености постављања и коришћења наведене канализационе шахте на источном делу катастарске парцеле број ... КО ... , као послужног добра. Сада покојни ГГ је у априлу 2016. године бехатон плочама заменио постојећи дотрајали бетон на улазу у двориште и то са обе стране улазне капије, па тако и на делу тужиочеве катастарске парцеле број ... КО ... , све до асфалтног пута који је користио по основу конституисања службености пролаза. За извођење ових радова покојни ГГ није тражио сагласност тужиоца. Тужилац је почетком 2017. године означио трасу будуће ограде на својој катастарској парцели број ... КО ... , тако што је црвеним спрејем, сада покојном

ГГ, од постојећих 6,5 метара ширине улаза у двориште са тужиочеве катастарске парцеле број ... КО ... оставио 2,5 метара за улаз, а кречом је са исте стране пута разграничио своју парцелу од катастарске парцеле број ... КО ... у власништву ЕЕ, а потом је ангажовао приватног предузимача за извођење радова на ограђивању катастарске парцеле ... КО ... за обезбеђење и извођење радова. Тужилац није тражио сагласност од тужених за извођење ових радова. Предузимач је започео са радовима на ограђивању 09.05.2017. године када је извршено копање рупа и постављање металних стубова уз ограду и улазну капију сада покојног ГГ. Међутим, радови су у тој фази обустављени истог дана и никада нису завршени, а тужилац је 06.06.2017. године поднео предметну тужбу ради накнаде материјалне штете настале плаћањем накнаде предузимачу за ангажовање у износу од 48.000,00 динара, као и на име накнаде исплаћене Агенцији „ЕЛС“ ДОО Београд у износу од 43.660,00 динара. Тужени, сада покојни ГГ и његов син тужени ВВ и тужени ББ спречили су да се радови доврше, чупајући стубове и паркирајући ауто на траси планираних радова.

Пре почетка извођења радова, дана 24.02.2017. године, покојни ГГ је Градској управи за инспекцијски надзор поднео захтев за инспекцијски преглед суседске парцеле тужиоца. Грађевински инспектор је по захтеву изашао на лице места и констатовао да се не ради о изградњи, већ о обележавању будуће ограде непознатог типа, као и да је инвеститор ЖЖ обавештен који објекти и радови се могу изводити без прибављања акта надлежних органа за градњу. Тужилац се захтевом од 03.03.2017. године обратио Градској управи за урбанизам ради издавања информација о локацији за катастарску парцелу број ... КО ..., ради извођења спорних радова на постављању жичане ограде, на шта му је одговорено да се за те радове не издаје грађевинска дозвола. Приликом увиђаја суда на лицу места од 02.09.2019. године утврђено је да је један део бехатон плоча на катастарској парцели број ... КО ... био раскопан и одложен уз парапет туженог ГГ. У даљем току поступка по тужби и противтужби дана 19.08.2020. године је ЈКП „Водовод“ Чачак уклонило бехатон плоче које су заузимале парцеле тужиоца, и пред Основним судом у Чачку у предмету Р1 2/22 по предлогу Града Чачка је извршена фактичка експропријација дела парцеле тужиоца број ... КО ... , у уделу од 581/1258 идеалних делова, што међу странкама није спорно.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да су тужени ВВ и његов правни претходник приликом постављања бехатон плоча на делу тужиочеве парцеле били несавесни, јер су користили део тужиочеве парцеле без сагласности тужиоца, а тужени није доказао да је и на том делу у корист његове катастарске парцеле конституисано право службености пролаза, те је нашао да су сада покојни ГГ и тужени ВВ и ББ противправно поступили када су спречили тужиоца да постави ограду. Имајући у виду наведено, првостепени суд је утврдио да су тужени одговорни за штету, па су је дужни и накнадити.

Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку сматрајући да су тужени покојни ГГ и тужени ББ, користећи се правом дозвољене самопомоћи, отклонили повреду њихових својинских и суседских права.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда о основаности тужбеног захтева за накнаду штете заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 162. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да онај ко у случају дозвољене самопомоћи проузрокује штету лицу које је изазвало потребу самопомоћи није дужан накнадити је, осим у случају прекорачења нужне одбране, а ставом 2. да се под дозвољеном самопомоћи подразумева право сваког лица да отклони повреду права када непосредно прети опасност, ако је таква заштита нужна и ако начин отклањања повреде права одговара приликама у којима настане опасност.

У конкретном случају, начин отклањања повреде права коме су прибегли тужени је одговарао приликама и био сразмеран насталој опасности, нарочито имајући у виду околност да би дозвољавањем радњи тужиоца била оштећена канализациона мрежа туженог ВВ, да би тужени био онемогућен да возилом приступи у своје двориште, као и да би сведок ЕЕ био онемогућен да на било који начин приступи Улици У радњама тужених, који су спречили извођење радова тужиоца, није било противправности, нити намере да се проузрокује штета, већ искључиво да се заштити имовина тужених.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби је образложено ценио другостепени суд, што прихвата и овај суд.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**